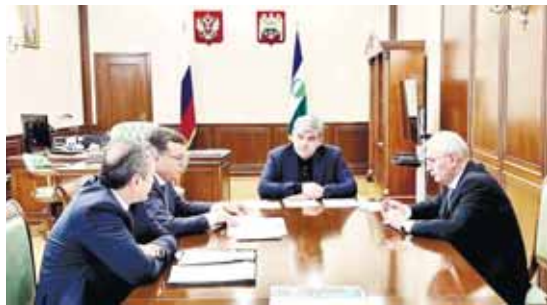

КЕНГЕШ

Жолланы андан ары тапландыра барыуно амалларын сюзгендиле

КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков бу кюнде бардырган кенешде сёз жолланы андан ары игилендируно юсюнден барганды. Аны ишине КЪМР-ни Башчысы Администрациясына таматасы Мухамед Кодзоков, КЪМР-ни транспорт эмда жол мюлк министри Аслан Дышеков, Нальчик шахарны жер-жерли администрациясыны башчысы Таймурыз Аховых да кыатышкандыла.

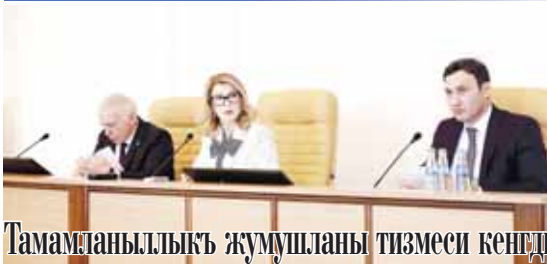
Белгиленгенчэ, быыл регионда жолланы тапландырунга Жол фонддан 4,1 миллиард сомдан артык бёлорге мурат этиледи. Жюз километрден асламында жангыртуу ишле бардырыладыла. Республиканы Башчысы буйрукларына көре, школаны, больницаланы, жашау журтланы кыатларында жоллагы баш магына бериледи. Экономика бёлөмюно алгында уа, турист маршрутлагы, про-

мышленность тийреге энци сз буулады. Быыл муниципал кыралылада жолланы тапландырунга да иги кесек ача белюнкюкдю. Жаланда Нальчикде 9 улуу жолга ремонт этерге белгиленеди. Кыабарты орамны Идаров орамдан башлап Остинскаяга дері кесети. Остинская, Шогенов, Литигорская, 2-чи Тамань дивизия аты орамланы бир кесеклери да 2024 жылда тамамланлык ишлені планына киредиле. Нахушев эмда Калмыков орамла уа топусунай жангыртыллыкдыла, Мазлов эмда Руставели аты орамлагы да ремонт этилликди. Прохладныйде - Свобода, Наткыалада - Кыабарты орамла тап халгыда келтирилликди. Жолланы тапландыруу ишле Огыры Малкырада бла Арикде, Мухол посёлкода, Солдатская станицада да бардырыллыкдыла. Элбрус, Огыры Бахсан, Зарагич, Светловское, Каменомостское, Хабаз, Псынадаха, Аргудан, Наркыала, Ероково, Экинчи Лескен, Ново-Ивановское, Каменка, Шалушка, Акъ-Суу, Герменчик олдее уа жоллагы асфальт салынырыкды, ремонт да этилликди.

Улуу объектлени юслеринден айтханда уа, Каменомостское-Хабаз, Эски Черек-Жемтала-Сукан-Суу жолла тапландырыллыкдыла, Вольный Ауул-Хасания-Герлегеж автомобиль жолу Хасанияны Герлегеже дері кесегине тынгылы ремонт этилликди. Экинчи Чегем-Булуугу жолда да жангыртуу ишле башлангандыла. Кёлорлени бла темир жолдан өтерча ызыланы жангыртырга да белгиленеди: Прохладный-Элбрус жолда Бахсан сууда көпюру, Закоково-Туфкаркер-Дыгамухо, Огыры Малкыар-Мухол, Майский-Заречный-Ново-Ивановское. Дагыда 75-ден артык километрге чырак чытыла орнатыллыкдыла, социал уржеден белгиленди кыатларында жолдан өткуч жерледе энци белгиле салынырыкдыла. Игилендируу ишле «Кыоркыуусуз эмда тынгылы жолла» миллет проектни эмда федерал программаланы себепкери бла тындырыллыкдыла. Казбек Коков кырал келишимдеде көргозулген жумушла заманында эмда кереклисина толтуруу ючюн контрольну кючлендирге буюрганды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуна пресс-службасы.

Парламент

Тамамланлык жумушланы тизмеси кенди

КЪМР-ни Парламентини жаз башы сессиясыны биринчи пленар жыйынууда республиканы законлары проектлери сюзгендиле, РФ-ни Кырал Думасына башламчылыкка этилгендиле.

Жыйынуу спикер Татьяна Егорова бардырганды. Аны ишине сенатор Улбашланы Мухарбий, РФ-ни Кырал Думасыны депутаты Геккиланы Заур, федерал инспектор Тимур Маков, КЪМР-ни Башчысыны Парламентде эм суд органада келечиси Мадина Дышекова, Адамны эркинликери жаны бла уполномоченный Зумакуланы Борис эм башкала кыатышкандыла.

БОРЧА БЛА МУРАТЛА
Бек алга Татьяна Егорова жаз башы сессияда тамамланлык жумушланы юслеринден айтханды. Законланы жарашдырган кезиуде, Россияни кырал политикасына, республиканы жамаатыны излемлерине бла жарусуларына баш магына берилгин белгилегенди. Аны бла бирге уа КЪМР-ни Башчы-

сы Парламентни кенешинде республиканы 2022 жылда социал-экономика айнууу эмда 2023 жылда тамамлагы белгиленген жумушланы юслеринден доклад этген кезиуде берилген буйруклары толтуруу жаны бла мадарла этилликди. Республиканы халкларыны культура-тарых хазналарын саклау, экономиканы айнытуу, адамланы жашау кылайлыкларын ёсдюрюу баш магыналы жумушла болганыларын чертгенди спикер. Шендюю болумда уа энци аскери операциягы кыатышханлагы эмда аланы юкюрлерине, болушурга керекисин белгилеп, Татьяна Борисовна Парламент бу соруулагы энци сз бурганын айтханды.

Акыры 2-чи бетдеди.

Жазылуу-2023

«Заманш» — хар тауду юйге!
Хурметли жамауат!
Сиз бир тюрлю сылтау бла «Заманнга» жазылай кыалган эсегиз, аны тюзетир амал барды. Февралыны 25-чисне дері почтага барып, жазылууно жарашдырганыз, ана тилибизде чыккан газетни 1 марта алып башларыксыз. Изданибизга интернетде бу адрес бла жазылырга болуукды: <https://podpiska.pochta.ru/press/>
Жазылууно тёрт айга багысы - **534 сом 48 капекеди.**

Бизни индексибиз — П5393

Сталинград сермеше хорпамга — 80 жыл 2 бет

Улуу Ата журт урушда бек кой-сюз, кыалны эм узун сермеше Сталинград ючюн кызауап саналады. Шахарны эркин этиу операцияны биринчи бёлөмю 1942 жылда 17 июльдан 18 июльге дері барганды. Алай ол топусунай душмандан жалаанда 1943 жылда 2 февральда эркин этилгенди.

Фашизмни ууатыргыа онг болганына кёллендирген кызауат эди он...

Жыйылуу

Ал жанында — энци аскер операциягы кыатышханлагы эмда аланы юкюрлерине тутхучулук этуге жораланган кенеш болганды. Бу жумуш кылай толтурууларына КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков Россияни Президенти Владимир Путинни буюрууу бла кеси кёз-кыулак болганылай турды.

Кенешге КЪМР-ни Правительствоосуна Председатели Мускуланы Алий, РФ-ни Кырал Думасыны энци аскер операция бла байламлы парламентти ишчи кызуугы кирген депутатлары Казбек Тайсава бла Аня Пантратова, Западкык областын Айнытуу корпациясыны башчысы болушукчусу Николай Сытов, КЪМР-ни Правительствоу Председателини орунбасары Марат Хубиев, КЪМР-ни урунуу эмда социал кыоруулау министри Асанланы Алим, жаш тёлөню ишлери жаны бла министр Азамат Люев, КЪМР-ни аскер комиссары Дмитрий Паховых да кыатышкандыла. Ушакны кезиунде Кыабарты-Малкырада мобилизацияга тошнгенге бла аланы юкюрлерине социал болушукуну тап кырууно амаллары сюзгендиле. КЪМР-ни Башчысы Казбек Кокову буйругу бла республикада энци аскер операцияны ишлери бла керешире оператив штаб биринчи кюнде окуяны кыралган эди. Донбассны халкына биринчи кыоруулагы арасында айырмалы болганылары уа аны шгаптык этеди.

Башланганы бери да оператив штаб аскерге чакырылганыла бла аланы юкюрлерине болушукну кыруу жаны бла ишни тохтаусуз бардырады. Ол болушукуну жыйындырырга властины келечилери, бизнесмен, жамауат бирлиге, политика партила, волонтерла, республикада жашагында да уллу себеплик этеди. Республиканы Башчысы аскерчилени юкюрлери бла ыйык сайын тюбешеди. Районланы бла эллини администрацияланы башчылары да алагы дайым кёз-кыулак болганылай турдыла. Хар юкюрге энци халда кыаралады. Тюбешууге кыатышханла болушукну кёбейтуу амалларын да сюзгендиле, проектлени бирге бардырууно онгарына да кыаргандыла. Мускуланы Алий РФ-ни Кырал Думасыны депутатларына аскерчилерибизге кыайгырганлары ючюн жерге ырызальгыын билдиргенди эмда регион бла федерал даражада бирге ишлеу ол кыайгырынуу бютюн кыйыматлы этерге онг берилгин чертгенди, деп билдиргендиле КЪМР-ни Башчысы бла Правительствоосуна пресс-службасыннан.

Соруу 3 бет

Белгилисича, кырачай-малкыар халкы ёморледен бери малчылык бла баш тутта келгенди. Ол себептен аны кёншү миллеттеден окуяна иги биледи. Кечгюнчюлукте тошгендеринде да, кызахылыаны, кыргызылыны арасында айырмалы болганылары уа аны шгаптык этеди. Бюгонлюкте мал тутхан кыйынмыды?

Тенг эмда ачык халда

«Маданият эм искусство жаны бла кырал стипендияланы юсюнден» Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысыны 2014 жылда 16 октябрьде чыгарылган 211-УГ номерли Указыны 1-чи пунктуна тозутилеу кийируно юсюнден

Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Маданият эм искусство жаны бла кырал стипендияланы юсюнден» Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысыны 2014 жылда 16 октябрьде чыгарылган 211-УГ номерли Указыны 1-чи пунктуна былай тозутилеу кийирге:
а) экинчи абзацда «3000 сом» деген сёзлени «6000 сом» деген сёзлеге алышдырырга;
б) ючюнчи абзацда «2000 сом» деген сёзлени «4000 сом» деген сёзлеге алышдырырга;
в) төртюнчи абзацда «1500 сом» деген сёзлени «3000 сом» деген сёзлеге алышдырырга.
2. Бу Указ анга кыол салынган кюнден кючуне киреди эмда 2023 жылда 1 январьдан сора чыкгыан праволу жумушла бла байламлы кыарланылады.

Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысы **К. КОКОВ**
Нальчик шахар, 2023 жыл 31 январь, №9-УГ

«Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысыны театр искусство жаны бла грантланы кырууно юсюнден» Кыабарты-Малкыар Республиканы Президенти 2011 жылда 7 октябрьде чыгарылган 140-УГ номерли Указыны 1-чи пунктуна тозутилеу кийируно юсюнден

Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. «Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысыны театр искусство жаны бла грантланы кырууно юсюнден» Кыабарты-Малкыар Республиканы Президенти 2011 жылда 7 октябрьде чыгарылган 140-УГ номерли Указыны 1-чи пунктуна тозутилеу кийирге: «500 миңг сом» деген сёзлени «1 миллион сом» деген сёзлеге алышдырырга.
2. Бу Указ анга официал халда басмаланган кюнден башлап кючуне киреди.

Кыабарты-Малкыар Республиканы Башчысы **К. КОКОВ**
Нальчик шахар, 2023 жыл 31 январь, №10-УГ

Учунуулук

Египетте кыумларында атом станция ишлерик таулу кыыз

Энергетик десек, кёз аллыбызга эр киши көрөнеди: башында каскасы, кырамы таукел, кыоллары да кючюла. Аны орунда тишируу болса уа? Бютонда таулу кыыз. Аллаай адамны билмей эсегиз, танышыгызы: Тёппеланы Танзила - билмилли эм сынамлы энергетик. Ол Египетде атом электростанция ишлерилени кырууно киреди. Бу ушакгыбыз да аны блады. Материал газетни 3-чо бетинде басмаланады.

Кыайгырыу 4 бет

КЪМР-ни прокуратурасында «Тенг халда сёвешуу» деген ат бла тюбешуу бютөнү. Анда сёз югонлюкде, уллу торленуе, патриотизмни маганылыгыны юсюнден барганды.

Тамамланыллык жумушланы тизмеси кенгиди

Акыры. Аялы 1-чи беткеди.

- Бизге аскерчилден бала алынып жоргодорден тилек келетиде. Алынып чыккан мамаларга, болгон кемчиликтери кетериге керекди, - деп кыошканды спикер.

Депутатта ишлеринде социал сорууларга, Есоп келген тёлкөн койругу, кейер терегиен саклауу баш магна бередиле, «РФ-ни Президентини Тёрели россияли ниет хазна кыошканды баш кырал политиканы юсюнден» Указын жашауда бардыруу маддарлары казырларини ганларды да билдиргенди Татьяна Борисовна. Аны баш бирге туризм, республиканы турист-рекреация онгларына, санаторийле конкуренткагы чымдалы болууларына энци эс бурлукуду.

Федерал законданы жардарыруу иш андан ары бардырылганда да айтканды спикер. Жаз башы сессияны биринчи жыйлыуунда депутатта федерал законлагыа юч башламчылыкны сестерлене да анга шагылткы этеди.

Сезоно ахырында Татьяна Борисовна быйыл Россияни Конституциясына баш КСМР-ни Парламентине 30 жыл толганын белгилегенди.

- Ишбизни кысыматан кётюрюрге тийишледи. Чыга барган соруула толтуруучу, жер-жерли самоуправление власть органа, граждандар обществону институттары баш байламчыкка эсозюлгөктө. Саланган борчланы жалаңда барыкы да бирге кыдалын ишлек тамамлаалыктыбыз, дегенди спикер.

ТЮЗТИУЛЕ

Ызы баш депутатта законданы проектирени эсозюуге киширгенди. Биринчи «Айрылуа эм референдум жаны баш бир республиканы законлагыа тюзетиуле кийирюону юсюнден» проектке кыралганды. Аны КСМР-ни прокуратору казырында Водомстоуну башчысы Николай Хабаров анылапканды, тюзетиуле анылапканды тюрлендиуле баш байламчыды. Анда «тыш кыраллы агенти борчларын толтурган инсан» деген сёзле «тыш кыраллы агент» дегенге алышында.

КЕЗ КЫРАМЛА

«КыМР-де эл мюк жерли сатыу-алууну юсюн-

ден» республикалы законну 4-чо статьясы эмда «КыМР-де бюджетни кырууну эм бюджет ишчи юсюнден» республиканы законну 29-чу статьясыны, 4-чо кесегинин 3-1-чи бөлүгү кичири тас эткенлери кыабыл көрүлгөндү. Ала федерал эм регион жууяллыкны бөлүү баш байламчыды.

РФ-ни Кырал Думасыны кыраууна депутатта «Россия Федерацияны Конституциялы сөзүндю юсюнден» конституциялы законну 18-чи статьясына тюрленуелени эмда «РФ-ни бир-бир законларына тюзетиулен юсюнден» закон-проекти кергозоткенди.

Дагында «Екюз эм кырал адамлары болмаган сабилге социал бопулуккагы кыошак гарантианы юсюнден» федерал законну 8-чи статьясына да хазырагы анылапканды депутатта. Урууну, социал политика эм саулук саклауу жаны баш комитети башчысы Хусейн Кажибаев анылапканды, ала екюзюлен жашау журтла баш жалчытуу баш байламчыды.

Законну 8-чи статьясына 21-чи пунктуну 5-чи пунктунга тийишлликке, екюз, неда кырал адам болмаган инсан аууша, ол фатар берилеге кереклиени тизмесинде кетериледи. Биз хазырагы документте тийишлликке, екюз, неда кырал адам болмаган инсан энци аскерчи операцияны кезиуноде өтпоруле, неда ауруу тапса, жашау журтну аларгыа эркинлик инан кой бичисине эм акылыбашкы болмаган сакбилерине бериледи, деп анылапканды ол.

КЕЗ КЫРАМЛА «Политика партиаланы юсюндери» федерал законнга, КыМР-ни Пар-

Белгилеу

Тарыхны, белгили адамланы, жетишимлени юслеринден китапла баш суратла

Россияни Коммунист партиасы кыраалганы 30 жыл толганына аялды КыМР-ни Миллет библиотекасында «КПРФ: тарых эм шёндюго заман» китап кёрмюк кыралганды. Аны ачылууну партианы регион бөлүмюно секретары, КыМР-ни Парламентини депутаты Борис Паштов, Парламентини Културга, граждандар обществону айначуу эм инфорמצия-политика комитетини башчысы Заурбек Кумалов, Миллет

кыйын кезиуден башлап, бюгюнюкюде болууну юсюндөн билдиргенди. Партияны регион бөлүмюно оюночуу «беловехк келишимини» терлигини, совет кырал чачылгандан сора политика тюрленуелени, власть органагы кырууну энциликтерини, бу жуушлада коммунисттер толтурган ишчи, Кырал Думада КПРФ-ни фракциясына маганысыны юслеринден айтканды.

- Биз совет коммунист-

библиотеканы башчысы Анатолий Емүзов, «Урууну сабилери» жаматуу оргназацияны регион бөлүмюно башчысы Замир Канаметов, библиотекачы ишчилери, партианы келечилери кыатышканды.

лени ишлерин андан ары бардырабыз, урунган адамды жаматуу саклауу, толкюно тохтадыруу баш борчларыбыздан бирлериде, дегенди ол.

Шёндюго заманы юсюндөн айта, Борис Султанов Украинада бола турган жумушланы, Минск келишимин, Россияны жангы регионларыны юслеринден айтканды. Дагында

пенсиа реформа кийирилгенди, вакцинация бардырылганыны, налог политиканы юслеринден партианы оюмун да билдиргенди. «КПРФ калитализм системасы, адамны кулга айландырууга кыажууду. Олду социал жаматууну мурдору», - деп кыошканды партианы башчысы.

Сезоно ахырында Борис Паштов библиотекачы ишчилерине былай тобуеуу кыраганлары ючюн ыразылгын билдиргенди. Библиотекачы башчысы Анатолий Емүзов да сёзлөгөнү коммунисттени алгышала. Ол совет кыралда бегенди, ол кезиуде сабиле баш бардырылган койругуны ишчи юслеринден айтканды. Кеси да 30 жылдан аслама заманы коммунисттени тизмесинде

турганын, партия бюорган жумушланы бийик даражада толтурууга южорешени белгилегенди.

«Бюгюнюкюде уа хунерли кырал куллуучу, керти коммунист Тимбора Мельбахову атын журюеттен библиотеканда ишлегени баш өктөлөнөмө», - дегенди ол.

Жыйылууда Заурбек Кумалов баш Замир Канаметов да сёзлөгөнүнде. Ызы баш жыйылганы китап кёрмюк баш шагырейленгенди. Анда коммунист партианы республикада бөлүмюно тарыхны, белгилу коммунисттени, КыМР-ни жетишимлерини юслеринден китаплагы, суратлагы эм газеттеле материалланы керюрге болукуду.

АБДУЛЛАХЛАНЫ ФАТИМА. Суратла авторундула.

Сталинград сермешде хорламга - 80 жыл

Улуу Ата журт уруша бек койсюз, кыалы эм узун сермеше Сталинград ючюн кызауап саналады. Шахарны эркин этиу операцияны биринчи бөлүмю 1942 жылда 17 июльдан 18 ноябрьге дери барганды. Алай ол толусунай душмандан жалаңда 1943 жылда 2 февральда эркин этилгенди.

Сталинград кызауатда совет аскерчилери хорламдары улуу халкыла аралы маганысы болганды. Гитлерчиле билген турган запад кыраллада фашизм ууатылгына инангылуук эгенди эм кыажуулук кючленгенди. Душман ууатылгандан сора уа, Гиттерни оюну баш беринчиюу ючюн кюно кыара кийгенди.

Фашизмни ууатыргыа онг болганына кёллендирген кызауат эци ол...

НЕФТЬ ЮЧОН КЮРЕШ

Гиттерни аскерини оюнуларын 1942 жылда жай башына СССР-ни юг жаңында совет кючлени жок этерге, Кавказы баш Закавказыни кыруулап, нефтини колгыла алгыра, эл мюкю баш болган Донну баш Кюбанын озорлга, кыралы ора Кавказын байлаган битеу коммунисттерге чечирганды, алай баш урушну кыска заманы ичинде хорлам баш кырага борча салынгандыла. Вермахтны 6-чы армиясына совет кыруулуучу нын чандырыга, шахарда Гиттерни нызамы тохтадырыга борча салынгандыла. Каптини тегизге, ызы баш уа Кавказга

КЫАБАРТЫ-МАЛКЫАРНЫ БАТЫРЛАРЫ

Сталинградны душмандан эркин этиу кызауатта Кыабарты-Малкыарны батыр уулапары баш кызыланды да кыатышканды. Тарыхчыла санаганларча, алыны саны 600-ден асламды. Аладан келери кергозоткен батырлыклары ючюн кырал сауугалагы тийишли керюлгөндү.

КЫАБАРТЫ-МАЛКЫАРНЫ БАТЫРЛАРЫ

Волга тегизини жагысында шахарны жигит кыруулуучуларны арасында Кудайлыны Кыайсыны биринчи сагыныргыа сиебиз. Ол Улуу Ата журт уруша ал кондеден кыатышканды. Орел шахар ючюн кыалы сермеше жаралы да бол-

кырайдды, аны расчыта берилген буйруккыу магъаналыгын анылагы: бронепоезд чандырыла, совет аскериле черекден өтөрге онг табаркыдыла.

Душман темир машина чыгып келгенин көргөндө, Махти анга марал топ атады, ызы баш энта экисин. Поезд чечирялды... Бизни жигитибиз кылулук этген расчыт 5 танкы, 2 бронемашинаны эмда көп санда душман аскерчиле жок эткенди. Талуу жаш батырлыкты ючюн Ата журт урушун орденни 2-чи даражасы, Кызыл Жолдууну орден, «Кышкы ючюн», «За Совете азустиг», «Праганы эркин этини ючюн» майдала баш сауугалагында. Аны Баш главнокомандующини ырызлыкты да берилгенди.

ЧЕРЕКДЕН БОЛГАНЫ ЖАГЫСАНЫ

Атабийланы Камал 163-нч атылы дивизияны Сталинградны гитлерчиледен эркин этиу кызауатта кыатышканды. Мында, Волганы жагысында шахарда, ол жерлерини Совайланы Муухажиге эм Чеченаны Магометте тоюгенди.

Атабий уулуу көкорюгине жети аскерчи саууга жыштырай эди. Алыны арасында уа «Кышкы ючюн» юч майдал. Жигит аскерчи Украинаны эркин этиу кызауатта кыатышканды. Венгрияны Дебрецен шахарын душмандан азатлаганды, ауур жарадан кесине багыдыргандан сора, Будапештини, Венаны, Праганы эркин этиу уруша кыатышканды.

ЭЛЫБАГА ДЕРИ ЖЕТКЕНДИ

Отгары Малкыардан Мисирланы Шаукал а аскерге 1941 жылда чакырылганды ол. Эл Элыбагы дери жетип, союз аскерле баш тобуеуше кыатышканды. Батырлыкты, аскерчи жигериги ючюн ол «Кышкы ючюн» майдал баш эки керө белгиленгенди, «Сталинградны кыруулагыа ючюн» майдалга тийишли керюлгөндү. Ала баш бирге уа батыр аскерчи Баш главнокомандующини 20-дан аслам ырызлыкты берилгенди. Ол да тамамды малкыарлы жашны батырлыктыны юсюндөн айтканды.

Шаукал Сталинградны энци эсгергенди. Аскерчиле анда хар кой ючюн кызауат бардырырга тоше эди. Мисир улу кулук эткен бөлүмге орманы баша жаңында юйюно гитлерчиледен тазалаууга буйрук бериледи. Аны подпольная пулеметлары баш душманла бугуу болгандыла.

Аскерчиле орманы ол жаңына чыбып жетерге унут этпеди, алай алыны гитлерчи окла тохтадыла. Шаукал кюл пулеметдан кой табатады, алай аны оклары тауусуладыла. Аскерчи неберини автоматын алып, ол кой табатады. Гиттерчи окла төгөргенди «тепейсиди», алай алай жигит талууга тигер «базырыдыла».

Сагыш этке, кыркуурга заман жокду, буйрукту толтурууга керкиди. Юйге жетпелши, Шаукал терезеден гранатта алады, кеси да секирип ичине киреди. Алайда фашисттерден бирине атылды, экинчисин автоматны пркыдыла баш урун жетпеди. Анга бопулуккага оделенини командири сержант Бабено жетди.

Мисирланы Шаукал Харьков, Курск сермешле кыатышканды, Дон, Висла, Одер черектендн жоюоп өткенди. 1-чи Украин фронтуну командующиси маршал Конев батыр аскерге жазгын грамотада былай сөзле бардыла: «Биз жарыкты кылулук эттенин ючюн журюгилден ырызлыктыны айтамыз».

Дагыда тамата сержант Кудайлыны Шамсудин танклары атычуу 76-миллиметрлик топу командири болганды. Кашхатаудан Хоханованы Батпал, Расулуланы Мураддин кызын уруша кезиуде Черкелден Сарыбин, Батчаланы Мута, Ностолуны Магомед, Таукенаны Хасанбин, Элюсерланы Кёккё эмда көп баша жерлешерлибиз кыатышканды. Алыны атлары Мамаев курганда мемориалны мермер ташларында жазылганды.

ТОК-ЛАНЫ ФАТИМА казыраганды.

Тикапаны Фатима.

кысык жол ачыла эди. Немислеле Донбассы, Воронежне, Ростову алдады - ызы баш уа бу тизмге Сталинградны кырашга керекди. Алай алыны уулуларын совет аскерчилени жигитлери чечиргандыла. Ала «Барбаросса»-планы толугура он бермегенди, 6-чы аскерни башчысы генерал Паулос битеу кюно шахарга бурганна да кырамай.

Фашисттени айырмалы аскерлерине генерал Тимошенко башчылык этген 92-чи совет армия кыажуу турды. Ылайда кыалты кызауат эци айны барганды. Болсада гитлерчиле шахарны алып ючюн не улуу кюч салган аселе да, ала алгынын жерлеринден 60 километерден узак барыламагандыла.

ОПЕРАЦИЯ УУ

Улуу Ата журт урушун тарыхчыда бек улуу «Уран» операцияда Вермахтны айырмалы 330 миң аскерчилери баш оидерилери кырушуга тоштенди. Бу сермеш 100 миң кадатур мерт жерде барганы да аны кююкюзюгюне, аскер башчыла аны берген маганыга шагылткы этеди.

«Кырушо» операция гитлерчи аскерчиле ахырда чак-топ эткенди. Совет аскерле душманланы экиге бөлүп, кёпле өтпорулгөндө, башлауу жерине алынгандыла. Ол сандо совет аскерини кылуна генерал Паулос да тошеди.

Бу хорлам халкыла аралы маганысы болганыны айттырады. Андан сора фашизмни ууатыргыа онг болганыны ийнангып, көр европалы кыраллада гитлерчиле кыажуу керюк кючленди. Берманда уа ючюн кюно буюшу барганды. Сталинград сермешде хорлам гитлерчиле кыара кийдиргенди.

ганды. Десантин, «Сын Отечества» газетини корреспонденти Кудайлыны Кыайсы Сталинградны, Москваны, Ростову, Украинаны, Кырманы, Прибалтиканы эркин этиу ючюн кыалы сермешле кыатышканды.

1942 жылда, фронта болум артыкда кыркуургуа заманда, Москвада аны чыгармачылыгыны ингири кыраулганы буютонда сейирди. Анга кыралда белгилу жазычуула Борис Пастернак, Константин Симонов эм башкала кыатышканды.

БРОНЕПОЕЗДИ ЧАНДЫРЫУЧУСУ

«Сталинградны кыруулагыа ючюн» майдалга тийишли болгандылыны арасында Кёндөленди Улакыларны Махти да барды. Ол мамыр устакыладан бирин сайганды эди жерчиликни. Алай тирлик бедсорюно орнуна анга кылуна саугу алгырга тоштенди. Махти 233-чю артиллерия полкуну 76-миллиметрлик топу маруачуу болганды, орудияга башчылыкны уа кыраанылы жаш Кужереланы Махти эткенди.

Улакыларны Махти этиликтерине кыруулап сермешле кыатышканы юсюндөн юйюне жиберген псымода былай жаза эди: «Тонене атышуу кыты барганды. Биз тоуюнлы атып, душманны машинасын чачырганды» ичине 30 аскерчиле баша. Жуукуу кезиуде фашистте Сталинградда жок этиликтерине кыралыгы андан эркин болугуна ишекисизме...».

Разведкачылагы артиллерия этиизияга жуукууда душманны бронепоезди өтөргини юсюндөн шартла белгилу болдыла. Ол эртенкинде уа черектен туман басап, төгөрөк көрүнөй башлайды. Улакыларны Махти темир жолдан кёлперин айырмай

Кыайгырыу

Тенг эмда ачык халда

КыМР-ни прокуратура-сында «Тенг халда селешу» деген ат бла тобушуу этгенди. Анда сөз бюгонлюкде, уллу торлюнуелни кезиуеде, патриотизмни магъаналыгынын исюенде барганды.

Тюбешуоно КыМР-ни прокуратурасы эмда Жаш тюрлюно ишлери жаны бла министерство кыурагы-андыла. Ангы Республиканы прокурору Николай Хабаров, аны орунбасары Сергей Белов, КыМР-ни жаш тюрлюно ишлери жаны бла министри Азамат Люев, КыМР-ни жарыкчаландыруу эмда илму министрлиги орунбасары Екатерина Мисостова, КыМР-ни Миллетлини ишлери эмда жамауат проелект жаны бла эмда Спорт министрстволарыны, бийик окуу юйледе жаш тюрлю, жамауат, дин биригуелени башчылары, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

Тюбешуоно КыМР-ни прокуратурасы эмда Жаш тюрлюно ишлери жаны бла министерство кыурагы-андыла. Ангы Республиканы прокурору Николай Хабаров, аны орунбасары Сергей Белов, КыМР-ни жаш тюрлюно ишлери жаны бла министри Азамат Люев, КыМР-ни жарыкчаландыруу эмда илму министрлиги орунбасары Екатерина Мисостова, КыМР-ни Миллетлини ишлери эмда жамауат проелект жаны бла эмда Спорт министрстволарыны, бийик окуу юйледе жаш тюрлю, жамауат, дин биригуелени башчылары, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

Жыйылынуу башлай, Николай Хабаров ёсок келген тюрлюно патриотизмде юйретуу эмда кирининде анында Ата журтка оюмлек сөзимилен тирилтуу шендо магъаналы борчладан бири болгаваны эсгертгенди. «Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

триотизми сен кылай ангылайсы» деген ат бла бардырылган соругуа этилген жууаулаа да тынгуулагандыла. Андан сора сөзюо да башланганды. КыМР-ну орус тил кафедрасыны таматасы профессор Башиланы Светлана патриотизмде гитчеликден юйретирге керек болганын айырып айтады. «Ма бу соругулаага абданла берген жууула ала Ата журтну бек багылааганыларын кергюзюп турадыла. Бюгонню жаш адамланы сезимлери башха тюрлюдо, аны себепли ала бла кюн сайын да ангылауу ишин бардырырга керекки. Бек башы – патриотизм не болганын биз, абданла, кеси югюбюзде кергюзюрге керекки», – дегенди.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

Жарсыу

Эльгаров Кашиф Мисостович

Кыбарты-Малкыр Республиканы маданиятына уллу кыраны аштылаа тошгенди – 2023 жылы 31 январында Кашиф Мисостович Эльгаров 94 жылында ауушанды.

КыМР-ни халкы жазуучусу профессор Башиланы Светлана патриотизмде гитчеликден юйретирге керек болганын айырып айтады. «Ма бу соругулаага абданла берген жууула ала Ата журтну бек багылааганыларын кергюзюп турадыла. Бюгонню жаш адамланы сезимлери башха тюрлюдо, аны себепли ала бла кюн сайын да ангылауу ишин бардырырга керекки. Бек башы – патриотизм не болганын биз, абданла, кеси югюбюзде кергюзюрге керекки», – дегенди.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

ран-киталпын кыбарты тилге кюрюгенди. Эльгаровун чыгармалары бир бирлерин байыкылаадыргындаыла, алай бла жазуучуа керти болуму бютюн терен ангыларга, аны терегере тюрлюнеуле сезирге себеплик этгенди. Аны чыгармачылыгыны баш магъанасы – адамланы кыбарларын, жашуу кытышын, адам уллу жазмаларын, хар адамга да багылы болган затланы юслеринден сагышлардыла.

Кашиф Мисостович Эльгаровун жарык сфыраты бизни эсибизден бир заманда да кетерик тюрлюдо.

Кашиф Мисостовични

Маданият министрствосу, КыМР-ни Жазуучуларыны биригиуо.

Шуехубузну эсгере

Былтыр декабрде биз анты шуехубуздан – Залим Муратович Муртазовдан – айрылганыбыз. Ол 68 жылнда дуниндан кетгенди, алай жашууга оюмлектик, адилеттик, демократиялык, патриотизмде гитчеликден юйретирге керекки болганын айырып айтады. «Ма бу соругулаага абданла берген жууула ала Ата журтну бек багылааганыларын кергюзюп турадыла. Бюгонню жаш адамланы сезимлери башха тюрлюдо, аны себепли ала бла кюн сайын да ангылауу ишин бардырырга керекки. Бек башы – патриотизм не болганын биз, абданла, кеси югюбюзде кергюзюрге керекки», – дегенди.

Люба АДЛОВА.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

Мааният

Ахшы тюрлерине кертичилей кыала

Налчкыде 2-чи номерли сабий музыкалы школ республиканы эрте кыурагъан окуу юйлеринде бирди. Алгы анда жалаанда тогуу адам юйрне эдиле музыка инструментеледе согарга. Энди ары жүрөгүн жашыла бла кызыланы саны тюрт жоуден алтайды. Ала фортепиано, кыл эмда халкы инструментеледе согарга, даурбарса юйрениди. Бери мында окуу кетгенде да келтиредиле сабийлерин.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

Спорт

Майдалланы асламысы бизни жерлешлерибизде

Бу кюледе Адгыга Республиканы ара шакары Майколда спортну ушу тюрлюсюенде Россейни чемпионаты бардырылганды. Анга бизни республикандан жаш спортчула да кытышандыла. Тренерлери, спортну устасы Заур Карамурзов бла ары бешуелен болуп баргандыла. Ала мектепте бек иги белгиледе окууганылар да чертил айтырчанды. Аны бла бирге спортну бу тюрлюсюенде да тири кытышын, биринчи жерлеге тийишли болуп келгенди.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

«Аны бла байламлы мектептеле, бийик окуу юйледе, жаш тюрлю аралада да ири кесек жумуш тандырылды. Аладан бири хар баш кюн эртенликке кыурау байракъны кетюоруаю, Россейни сабий эмда жаш тюрлю кымылдауу регион бюлюмоно келечилери кытышандыла.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЫР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪВСТВОСУ

Publication information including contact details for the editor, phone numbers, and addresses for various departments and offices.